

16.6.2026

VN/9627/2026

VN/9627/2026-VM-22

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, lukiolakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettua lakia, liikenteen palveluista annettua lakia ja ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettua lakia.

Ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin, lukiolakiin, ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ja tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin lisättäisiin säännöksiä koulutuksen järjestämisestä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Esityksessä ehdotetaan myös, että ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat pääosin lakkautettaisiin valtioneuvoston sopeuttamistoimien vuoksi. Osa työelämätoimikuntien tehtävistä ehdotetaan siirrettäväksi Opetushallitukselle. Lisäksi esityksessä ehdotetaan täsmennyksiä lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevaan sääntelyyn sekä ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun kokeilulupia koskevaan sääntelyyn.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö pitää esityksen tavoitteita kannatettavana. Ehdotettu sääntely tukee toiminnan jatkuvuuden hallintaa ja täydentää valmiuslainsäädännön uudistamista koskevaa kokonaisuutta. Esityksen tavoitteena on vahvistaa koulutussektorin toimintakykyä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa sekä selkeyttää koulutuksen järjestämistä koskevaa sääntelyä erilaisissa turvallisuussympäristön muutostilanteissa.

Esityksellä on myös tarkoitus toimeenpanna aiemmin päätettyjä Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sopeutustoimia vuodesta 2027 lähtien. Valtiovarainministeriö katsoo, että esityksen taloudellisia vaikutuksia olisi tarpeen täydentää kuvaamalla sopeutustoimien vaikutuksia tarkemmin.

Valtiovarainministeriö muistuttaa, että julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) 8 §:n 2 momentin mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoihin ja tietojärjestelmiin. Lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon. Tiedonhallintalain esitöiden mukaan säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että lainsäädännön valmisteluvaiheessa tunnistetaan tiedonhallintaan kohdistuvien säännösten vaikutukset viranomaisten toimintaan ja että arvioinnin perusteella voidaan ryhtyä suunnittelemaan kohdealueen tiedonhallinnan muutoksia tarkemmin. Arvioinnin avulla lainvalmistelussa tunnistetaan nykytila ja suoritetaan arvio tavoitetilasta valmisteltavan lain näkökulmasta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan tiedonhallinnan muutosarviointi puuttuu hallituksen esityksen luonnoksesta, vaikka esityksen perusteella ehdotetuilla muutoksilla on vaikutusta tietoaaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Erityistä huomiota tulisi myös kiinnittää esitysluonnoksen muutoksiin, jotka liittyvät tietojärjestelmäriskeihin, kyberturvallisuuteen ja muuhun tietojärjestelmätason varautumiseen. Jatkovalmistelussa olisikin syytä ottaa huomioon tarve tiedonhallintalain 8 §:n 2 momentissa edellytetyn muutosvaikutusarvion tekemiselle ja sisällyttämiselle osaksi hallituksen esitystä tiedonhallintalautakunnan tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointia koskevan suosituksen (2024:21, s. 72) mukaisesti.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksellä olisi lisäksi vaikutusta myös tiedonsaantioikeuksiin ja tietojen luovutuksiin. Ehdotuksen mukaisia koulutuksen järjestäjien tiedonsaantioikeuksia, ylioppilastutkinnon järjestämistä koskevia poikkeusolojen säännöksiä sekä englanninkieliseen ylioppilastutkintoon liittyviä oleskelulupaa koskevia edellytyksiä tulisi arvioida esimerkiksi myös hallinnollisen tehokkuuden, tietosuojan ja viranomaisten välisen tiedonvaihdon näkökulmista. Tiedonsaantioikeuksien tulee olla välttämättömiä, tarkkarajaisia ja oikeasuhtaisia suhteessa tavoiteltuihin päämääriin. Esityksessä tulisi tarkemmin huomioida tiedonsaantioikeuksiin ja tietojen luovutuksiin liittyvät reunaehdot.

Yleisellä tasolla valtiovarainministeriö toteaa, että uusien velvoitteiden toimeenpanossa tulisi hyödyntää mahdollisimman laajasti olemassa olevia rakenteita, toimintamalleja ja tietojärjestelmiä. Uusien tehtävien ja velvoitteiden vaikutukset julkiseen talouteen sekä koulutuksen järjestäjien hallinnolliseen taakkaan tulee pitää mahdollisimman vähäisinä. Valtiovarainministeriö huomauttaa, että esityksen taloudellisia vaikutuksia olisi syytä arvioida nykyistä kattavammin erityisesti mahdollisten tietojärjestelmämuutosten osalta.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Jakelu OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiedoksi OKM LAMOS Strategisen ohjauksen vastuualue, Anna Kankaanpää

VN/9627/2026-VM-22

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: